

saveznim zakonom. Kako međjutim odnosni zakon nije donesen, to se na odnosno pitanje imaju primijeniti propisi prijašnjih Zakona, kao obavezna pravna pravila.

Pozivanje tužiteljevo na odredbe Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti službenika pošte nema osnove, jer odnosni Pravilnik regulira pitanje odgovornosti za disciplinske prestupke službenika pošte, a eventualne greške u prijenosu vijesti ne moraju imati za posljedicu disciplinsku odgovornost službenika. No sve i kad bi se to uzelo u pogledu odgovornosti pošte prema korisnicima njenih usluga, odredbe ovoga Pravilnika ne mogu imati nikakvog utjecaja.

Osim toga valja istaći da stranka, kako je to pravilno istakao prvostepeni sud, prema "Uputstvu za telegrafsku službu Generalne direkcije PTT" ima mogućnosti da osigura tačno prenošenje vijesti uz poseban zahtjev pošiljačev, tj. da se brzopis usporedi po oznaci TC u smislu čl.9 Uputstva. Prema tome tužitelju je bilo moguće da posebnim zahtjevom pošti traži usporedjenje brzopisa i da na taj način osigura tačno prenošenje upućenih vijesti. Kad se prilikom upućivanja brzopisa tužitelj nije poslužio uobičajenim i od pošte predviđenim mjerama opreznosti, ima se uzeti da je on svojom krivnjom izložio sebe opasnosti da tekst brzopisa ne bude u cijelosti prenesen adresatu, i stoga snosi sve posljedice koje na njega odatle proizlaze.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 16.IV 1964.

Vijeće: Gabro Badovinac, Ratko Zlodre, dr Branko Jakaša

Prijevoz robe zrakom - Špediter - Špediter je odgovoran svom komitentu ako prepusti vozaču ispunjavanje tovarnog lista pa ga ovaj krivo ispuni

Tužitelj je povjerio na otpremu tuženiku jednu pošiljku zračnim putem. Tuženik je predao robu vozaču i povjerio mu da ispuni tovarni list. Vozač je krivo naveo adresu iz čega je nastala šteta koju tužitelj traži od tuženika kao špeditera. Tuženik se brani jer da je na svakom koletu bila naznačena tačna adresa, pa da on nije kriv za nastalu štetu. Smatra da je ispunio tuženikov nalog u cijelosti kad je pošiljku ocarinio, preveo do aerodroma, i dao nalog da se ispostave prijevozne isprave.

Prvostepeni i drugostepeni sud prihvatili su tužbeni zahtjev, i to drugostepeni sud iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud je pravilno postupio kad je odbio tužbeni zahtjev tužiteljev smatrajući ga neosnovanim, jer tužitelj nije ispunio svoju obavezu u pogledu otpreme sporne pošiljke.

Prema propisima čl.6. Konvencije za izjednačenje nekih propisa u međunarodnom prijevozu zrakom /Varšavska pravila/, koji se propisi imaju primijeniti u međunarodnom transportu zračnim putem, obaveza za ispunjavanje zračnog tovarnog lista stoji na pošiljaocu. Osim toga u čl.8. tačka D/ navedeno je da se u tovarni list ima staviti tačna adresa pošiljačeva, odnosno primačeva.

Ocjenjajući pitanje tužiteljevih obveza sa stajališta propisa spomenute Varšavske konvencije, očito je da je tužitelj, kao špediter imao obavezu i bio dužan predajući robu na prijevoz da pravilno popuni tovarni list. Ako je špediter kao pošiljalac propustio to učiniti, tj. prepustio je da tovarni list za njega popunjava organ zračnog vozara, to je taj organ radio kao pomoćnik pošiljačev, tj. tužiteljev, pa se tužitelj ne može pozivati da je uredno popunio tovarni list, odnosno da je grešku počinio službenik zračnog vozara.

Tužitelj kao špediter odgovoran je svomu nalogo-davcu za svaku štetu koja je ovomu nastala zbog njegovih propusta, kao i propusta osoba kojima se u svom poslovanju služi, pa tako i u predmetnom slučaju za propuste u pravilnom ispu-njavanju zračnog tovarnog lista.

Kad je dakle tužitelj propustio tovarni list pra-vilno ispuniti radi toga pošiljka nije uručena, ne može tu-žitelj tražiti da mu tuženik kao nalogodavac plati troškove koji su nastali u vezi s neuspješno izvršenim prijevozom, pa je do neisporuke odnosno pošiljke došlo krivnjom tužitelja kao špeditera. Prvostepeni sud je pravilno postupio kad je zahtjev tužiteljev odbio kao neosnovan, te tužitelj nema prava na naknadu plaćenih troškova prijevoza za predmetnu pošiljku.

Obzirom na izloženo valjalo je presuditi kao u dis-
pozitivu ove presude.

G.B.

Špediterova odgovornost za vozarov rad

Prema načelu koje je i kod nas usvojeno, špediter nije odgovoran za vozarov rad. Odgovarat će za njegov rad samo onda ako zaključi posao na temelju unaprijed tačno ugovorene svote bez obzira na troškove posla /jamstvo del credere/, te ako mu se može prigovoriti nemarnost u izboru. Danas ovaj zad-nji razlog teško da će u praksi ikada doći do primjene, jer će

špediter uvijek moći izabrati samo onoga vozara koji je ovlašten na odnosni prijevoz. Kod izbora takvog vozara teško da će mu se moći pripisati krivnja u izboru.

U gornjoj presudi radi se u stvari o vozarovoj krivnji, ali unatoč tome nije mogao biti primijenjen princip o neodgovornosti špediterovoj za vozarov rad. Pravni razlog špediterove neodgovornosti nalazi se u činjenici što on ugovorom sa svojim komitentom preuzima obvezu da će osobno izvršiti sve poslove, koji su potrebni da roba stigne na odredište, osim samoga prijevoza. U pogledu prijevoza on se obvezuje da će samo izabrati urednog vozara. Iz ovoga logično proizlazi da za vozarov rad neće odgovarati ako se ne radi o njegovoj osobnoj krivnji. Isto tako slijedi da se njegova neodgovornost odnosi samo na one vozarove poslove koji su imanentni vozaškom poslu, jer su samo ti poslovi isključeni iz špediterove obveze, pa ih sam ne izvršuje. Ako, dakle, špediter povjeri nekom drugom obavljanje onih poslova koje je morao sam osobno obaviti, on će, po načelima građanskog prava, odgovarati svome komitentu za rad izabranih osoba. Kod ovoga treba istaći da je potpuno irelevantno svojstvo izabrane osobe. Špediter može, kao što je to bio slučaj upravo u gornjem sporu, neke od tih poslova povjeriti vozaču. Vozač, pod ovom pretpostavkom, a sa stajališta odnosa između špeditera i njegovog komitenta, ne nastupa kao vozač, već kao svaka druga osoba kojoj špediter povjeri obavljanje svojih poslova. Jedna od osnovnih dužnosti špediterovih iz otpremnog posla upravo je obveza da tačno ispunji transportne isprave. Ako je on taj posao povjerio vozaču, mora odgovarati za eventualne greške koje vozač učini u ispunjavanju te isprave.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 6.V 1964.

Vijeće: Gabro Bađovinac, Ivo Bešker, dr Branko Jakaša

Prijevoz željeznicom - Ležarina - Tumačenje posebnog ugovora između željeznice i imalaca prava - Ne može se pretpostaviti da je imalac prava ugovorom pristao na plaćanje ležarine ako njegova kola na vrijeme nisu mogla biti istovarena radi zakrčenosti luke kolima trećih osoba

Tužitelj je željeznica, a tuženik špediter. Stranke su međusobno sklopile ugovor o manipulaciji kolima u luci. Na temelju toga ugovora željeznica tuži špeditera za kolsku ležarinu. Tuženik se brani navodno da njegova kola doduše nisu bila na vrijeme postavljena za istovar, ali da je tome uzrok zakrčenost luke tuđim kolima, pa da on ne može biti odgovoran za nastalu ležarinu. Željeznica navodi da su stranke međusobno sklopile ugovor na